

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8311203716
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8311203716.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Mareka Košča, v spore žalobcov: 1/ M., právne zastúpení JUDr. Miroslavom Korchom, advokátom, Kukorelliho 1505/50, 066 01 Humenné, IČO: 42033063, proti žalovanému: F. samostatne hospodáriaci roľník, IČO: XXXXXXXX, bytom F., právne zastúpenému JUDr. Jánom Holotom, advokátom, Komenského 2791/35, 069 01 Snina, IČO: 30629675, o zaplatenie 3.330,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15C/88/2011-560 zo dňa 13.7.2018, takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie žalobcov proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie.

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku pod bodom II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia mu vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 13.7.2018 rozhodol tak, že :

„I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 3061,54 eur z a s t a v u j e.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 67,56 eur a úrok z omeškania vo výške 10,5% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2010 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2011 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2012 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2013 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2014 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2016 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 6,756 eur od 01.01.2017 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

IV. Žalovanému vo vzťahu k žalobcom p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Žalobcovia sa pôvodne uplatnenou žalobou zo dňa 6.4.2011 domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť im sumu vo výške 3.300,- eur, úroky z omeškania vo výške 10,5 % ročne zo sumy 1.100,- eur od 1.1.2009 do zaplataenia, úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.100,- eur od 1.1.2010 do zaplataenia, úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.100,- eur od 1.1.2011 do zaplataenia a nahradiť im trovy konania. Z hľadiska právneho vzťahu sporových strán, žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi v spoluvlastníckom podiele 1/1 k nehnuteľnostiam - pozemkom nachádzajúcim sa v k.ú. R., obec R., okres S., zapísaných na LV č. XXXX, XXXX a č. XXXX vedených Katastrálnym úradom W.Š., Správou katastra S. na základe listov vlastníctva, tvoriacich prílohu znaleckého posudku č. 96/2010 zo dňa 17.12.2010 a žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľností: stavby - kravín postavenej na parcele č. XX a senáreň - postavenej na parcele č. XX, obe zapísané na LV č. XXXX, pričom žalovaný užíva predmetné pozemky žalobcov pre svoje podnikateľské potreby bez nájomnej zmluvy, resp. iného užívacieho práva k týmto nehnuteľnostiam a za ich užívanie žalobcom neposkytuje žiadne plnenie.

3. V spore bol súdom prvej inštancie vydaný platobný rozkaz č.k. XXRo/XX/XXXX-XX dňa 19.4.2011, voči ktorému podal žalovaný odpor, namietajúc jeho vecnú pasívnu legitímáciu.

4. Po rozšírení žaloby zo dňa 7.2.2012 žalobcami na sumu 4.730,26 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 10,5 % ročne zo sumy 1.100,- eur od 1.1.2009 do zaplataenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 1.100,- eur od 1.1.2010 do zaplataenia, zo sumy 1.265,13 eur od 1.1.2011 do zaplataenia a zo sumy 1.265,13 eur od 1.1.2012 do zaplataenia, uznesením č.k. 15C/88/2011-66 zo dňa 14.2.2012 súd prvej inštancie pripustil rozšírenie žaloby a zmenu petitu návrhu v zmysle návrhu žalobcov.

5. Následne súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č.k. 15C/88/2011-168 zo dňa 25.9.2012, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel a ktorý bol na základe odvolania žalovaného uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 14Co/103/2012-237 zo dňa 13.6.2013 zrušený a vec bola vrátená prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

6. V priebehu konania žalobcovia opakovane upravovali žalobný petit, až napokon podaním zo dňa 9.3.2017 (č.l. 512) navrhli, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 1.668,72 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 10,5 % ročne zo sumy 320,91 eur od 1.1.2009 do zaplataenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 180,72 eur od 1.1.2010 do zaplataenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 163,83 eur od 1.1.2011 do zaplataenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 167,21 eur od 1.1.2012 do zaplataenia, vo výške 8,75 % ročne zo sumy 167,21 eur od 1.1.2013 do zaplataenia, vo výške 8,25 % ročne zo sumy 167,21 eur od 1.1.2014 do zaplataenia, vo výške 8,05 % ročne zo sumy 167,21 eur od 1.1.2015 do zaplataenia, vo výške 8,05 % ročne zo sumy 167,21 eur od 1.1.2016 do zaplataenia, vo výške 8 % ročne zo sumy 167,21 eur od 1.1.2017 do zaplataenia a v prevyšujúcej časti zobrali návrh späť a žiadali konanie zastaviť. V súlade s ustanovením § 144 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prvej inštancie konanie o zaplataenie sumy 3.061,54 eur zastavil (výrok I.).

7. Po vykonanom dokazovaní v predmetnom spore na základe predložených a získaných dokladov súd prvej inštancie z výpisu z katastra nehnuteľností zistil, že na pozemky registra C parc. č. XX, XX, XX nie je založený list vlastníctva. Na základe geometrického plánu XXXXXXXX-XX/XXXX zo dňa 19.8.2015 sa pozemok parc. č. XX o výmere 694 m² skladá z dielov číslo 1, 2, 3, 4 parciel 179, 180, 181, 182, zapísaných na LV č. XXXX, vlastníkom ktorých sú žalobcovia v 1/ a 2/ rade. Na základe toho istého geometrického plánu sa pozemok parc. č. XX o výmere 776 m² skladá z dielov číslo 5, 6, 7, 8, 9, 10 parciel XXX, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX, XXX, zapísaných na LV č. XXXX, vlastníkom ktorých sú žalobcovia v 1/ a 2/ rade. Na základe geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX zo dňa 19.8.2015 bola vytvorená parcela číslo XX/X o výmere 219 m², parcela XX/X o výmere 60 m², pričom súčet výmer uvedených parciel zodpovedá výmere pôvodnej parcely č. XX o výmere 279 m². Pozemok parcela č. XX/X sa skladá z dielov číslo 12, 13, 14 parciel XXX/X, XXX zapísaných na LV č. XXXX a ich vlastníkom sú žalobcovia. Pozemok KN - C parcela číslo XX/X bola vytvorená z časti pozemku KN - E parc. číslo XXX, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX vo vlastníctve žalobcov v 1/ a 2/ rade. Na LV č. XXXX sú pozemky parcely registra E evidované ako druh pozemku orná pôda, v zmysle geometrického plánu a výpisu z katastra nehnuteľností sú pozemky katastra C uvedené ako druh pozemku zastavané plochy a nádvoría. Vlastníkmi predmetných nehnuteľností sú žalobcovia, a to v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Žalovaný je vlastníkom nehnuteľností, postavených na predmetných pozemkoch, patriacich žalobcom, a to konkrétne stavieb „senáreň“ na parc. č. XX, kravín na parcele č. XX a skladiska na parc. č. XX. Vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam žalovaný nadobudol na základe kúpnej zmluvy, uzatvorenej

medzi Q.. L. A., správcom konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Udavské v konkurze so sídlom v Udavskom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim dňa 25.1.2001.

8. Súd prvej inštancie, riadiac sa právnym názorom Krajského súdu v Prešove, vyslovenom v uznesení sp. zn. 14Co/103/2012 zo dňa 13.6.2013, dospel k záveru, že medzi vlastníkami nehnuteľností - žalobcami a doterajším užívateľom - žalovaným nedošlo k vzniku nájomného vzťahu v súlade s ustanovením § 22 ods. 6 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. Pôvodným vlastníkom predmetných nehnuteľností bola akciová spoločnosť P. so sídlom v Humennom a výmazom z obchodného registra ku dňu 27.1.2005 došlo ex offo k zániku tejto spoločnosti. Predmetné pozemky nadobudli žalobcovia na základe kúpnych zmlúv, uzatvorených dňa 7.9.2007, 9.10.2007, 24.10.2007, 6.11.2007, 29.1.2008, 30.1.2008 a 21.12.2015 a medzi žalobcami a žalovaným tak nemohlo dôjsť k vzniku nájomného vzťahu v zmysle ustanovenia § 22 ods. 6 zákona č. 229/1991 Zb.. K pozemkom neexistuje nájom ex lege podľa cit. ustanovenia Zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde, pričom nebolo preukázané, že by medzi právnymi predchodcami účastníkov existovala písomná nájomná zmluva k predmetným pozemkom. Žalovaný užíva nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov bez právneho dôvodu.

9. Aplikujúc na nájom poľnohospodárskych pozemkov všeobecnú úpravu nájomnej zmluvy podľa § 663 až § 684 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 22 ods. 2 a 6, 8 a 9 zákona č. 226/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, v zmysle ustanovenia § 1, § 10 ods.1 zákona č. 504/2003 Z.z., § 451 Občianskeho zákonníka, dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh bol žalobcami podaný dôvodne. Za preukázané považoval, že žalobcovia sú vlastníkami predmetných pozemkov, ktoré sú čiastočne užívané žalovaným, keďže sú na nich postavené nehnuteľnosti určené na poľnohospodárske účely, a to bez uzatvorenej nájomnej zmluvy alebo iného právneho titulu. Keďže žalobcovia nadobudli predmetné nehnuteľnosti v priebehu rokov 2007 a 2008, pokračoval v užívaní nehnuteľností žalovaný bez uzatvorenej nájomnej zmluvy, nakoľko nedošlo k dohode o výške nájomného a nájom nevznikol ani zo zákona. Týmto bolo preukázané, že žalovaný užíva nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov bez právneho dôvodu a keďže za užívanie nehnuteľnosti nezaplatil žalobcom žiadnu čiastku, bezdôvodne sa obohatil na ich úkor. Napokon, sám žalovaný dňa 8.4.2018, ako aj na pojednávaní dňa 15.6.2018 navrhol vydať rozhodnutie v zmysle záverov znaleckých posudkov J.. Š. a J.. V. a priznať hodnotu nájmu pozemkov podľa vypracovaných znaleckých posudkov v zmysle uvedeného zákona č. 504/2003 Z.z..

10. Za spornú v konaní ďalej považoval súd prvej inštancie výšku bezdôvodného obohatenia, za preukázaného stavu, že pozemky slúžia na poľnohospodárske účely, keďže boli a sú využívané v súvislosti s chovom zvierat, sú súčasťou areálu žalovaného a nachádzajú sa na nich stavby určené na poľnohospodárske účely (zastavané do 29.6.1991).

11. Pri určení výšky nájomného predmetných pozemkov, obvyklej s prihliadnutím na zákon č. 504/2003 Z.z. a teda na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania, vychádzal súd prvej inštancie z výsledkov znaleckého posudku, v zmysle ktorého znalkyňa J.. V. určila obvyklú výšku nájomného za 1 m² v rokoch 2008, 2009, 2010 a 2011 sumou 0,004 €/MJ [€/rok], t.j. od 1.1.2008 do 31.12.2008 vo výške 6,756 eur; spolu 1.689 m² x 0,004 eur a v rovnakej výške aj za ďalšie nasledujúce roky. U žalovaného tak došlo za dobu 10 rokov od roku 2008 do roku 2017, k bezdôvodnému obohateniu vo výške 10 x 6,756 eur, t.j. v sume 67,56 eur. Súd prvej inštancie preto v znení výrokovej časti rozsudku vyhovel žalobe v časti o zaplatenie sumy 67,56 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

12. Citujúc ustanovenia § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, účinnom v čase vzniku právneho vzťahu, t.j. v roku 2008, priznal súd prvej inštancie žalobcom zároveň uplatnené úroky z omeškania vo výške 10,5 %, 9 %, 8,75 %, 8,25 %, 8,05 % a 8 % ročne za jednotlivé roky omeškania, v znení výrokovej časti rozsudku, keďže sa žalovaný s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, čím žalobcom vznikol nárok na úroky z omeškania, uplatnené nie v rozpore s citovanými zákonnými ustanoveniami.

13. Napokon, súd prvej inštancie rozhodol v napadnutom rozsudku o nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods.1, 2 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. V dôvodoch rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie konštatoval, že po pripustení rozšírenia žaloby uznesením zo dňa 14.2.2012, predmetom konania bolo zaplatenie sumy 4.730,26 eur s príslušenstvom. Po späťvzati žaloby žalobcami

v časti o zaplatenie sumy 3.061,54 eur, predmetom konania ostalo zaplatenie sumy 1.668,72 eur. Súd napokon priznal žalobcom sumu 67,56 eur, čo možno považovať za zanedbateľný neúspech žalobcu (správne žalovaného) v pomere k neúspechu žalobcov, preto súd priznal žalovanému ako úspešnej strane sporu vo vzťahu k žalobcom nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podali v zákonnej lehote elektronickým podaním dňa 30.7.2018 odvolanie žalobcovia v 1/ a v 2/ rade, doplneným elektronickým podaním dňa 27.12.2018 v zmysle výzvy súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 12.12.2018 sp.zn. 15C/88/2011 na základe uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.11.2018 č.k. 14Co/32/2018-582. Podaným odvolaním navrhli zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenie mu veci na nové konanie a rozhodnutie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), h) CSP.

15. Odvolatelia namietali nesprávny záver súdu prvej inštancie o tom, že výšku bezdôvodného obohatenia žalovaného treba posudzovať podľa zákona č. 504/2003 Z.z.. K spornosti, z ktorého právneho predpisu je potrebné vychádzať, tvrdia jednoznačne, že z vyhlášky č. 492/2004 Z.z., ktorou sa stanovuje všeobecná cena v danom mieste a čase. Medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiadna nájomná zmluva. Žalobca bol podielovým spoluvlastníkom niektorých parciel aj pred účinnosťou zák. č. 504/2003 Z.z.. Pôvodný nájomný vzťah, vyplývajúci zo Zákona o pôde [(§ 22 ods. 1, písm. a)], skončil 30.7.1996 dohodami s P. o skončení nájmu poľnohospodárskeho pozemku. Na spoločnosť P. bol vyhlásený konkurz 30.3.1998, správcom sa stal J.. Q.. B.. Žalovaný stavby na pozemkoch žalobcu odkúpil až kúpnymi zmluvami M. XXX/XX zo dňa 25.1.2001, M. XXX/XX zo dňa 26.3.2002 a M. XXX/XX zo dňa 3.6.2002. Pozemok je zastavaný, nachádza sa v intraviláne obce a napr. stavba s. č. 33 na liste vlastníctva s pôvodným popisom stavby „kravín“ nezodpovedá skutočnosti, je to sklad - viď ZP č. 100/2015 str.106. Na samotné prevádzkovanie kravínu v intraviláne prímestskej obce by žalovaný ani nedostal užívacie povolenie. Žalovaný predložil do konania Nájomnú zmluvu č. 01561/2012 dňa 20.5.2012, uzatvorenú so Slovenským pozemkovým fondom a v tejto nájomnej zmluve je zahrnutá dokonca aj parc. CKN XX, čo považujú žalobcovia za zavádzanie žalovaným, pretože SPF pozemky pod parcelou CKN nespravuje, vlastníkom (EKN XXX/X, XXX, XXX) je žalobca od 23.11.2007. Konanie žalovaného je v rozpore s čl. IX bod 3 označenej zmluvy. Vlastníkovi, t.j. žalobcom patrí primeraná náhrada, aká sa poskytuje za iný porovnateľný pozemok a iba preto, že stavba je označená ako kravín nemožno zvýhodniť vlastníka stavby oproti iným vlastníkom a znevýhodniť vlastníka pozemku oproti iným vlastníkom pozemkov. Bolo by to v rozpore s Ústavou SR, najmä čl. 20 - nútené obmedzenie vlastníckeho práva bez poskytnutia primeranej náhrady. Zákon č. 504/2003 Z.z. nie je oceňovacím predpisom, a preto nie je použiteľný pre účely stanovenia hodnoty nájmu. Predmetom konania nie je určenie výšky nájmu, ale bezdôvodného obohatenia, pričom pri určení výšky bezdôvodného obohatenia sa vychádza z výšky obvyklého nájmu pozemku, ktorého užívanie je dôvodom vzniku bezdôvodného obohatenia a ktorý nie je poľnohospodárskym pozemkom, s určenou BPEJ. Bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniká na strane žalovaného sa riadi ustanovením § 451 ods. 1 a Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu. Súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s otázkou výšky bezdôvodného obohatenia, ktorú mal posúdiť v súlade s vyhotoveným znaleckým posudkom, ktorý vychádzal z oceňovacieho predpisu vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších právnych predpisov. Citujúc ustanovenia § 2 zákona č. 504/2003 o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých predpisov pozemkov s odkazom na vyhlášku Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý bol zrušený vyhl. č. 461/2009 Z.z., sa hodnota pozemku, ktorý tvorí poľnohospodársku pôdu a ostatnú plochu sa v zmysle § 1 Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 38/2005 Z.z. určuje podľa pôdnoekologických jednotiek a príslušných sadzieb uvedených v prílohe zákona. Bonitovanou pôdno-ekologickou jednotkou (BPEJ) je klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti.

16. Za nesprávny považujú odvolatelia aj výrok súdu o náhrade trov konania. Uviedli, že zásadu úspechu vo veci podľa § 255 CSP treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola

priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, najmä v prejednávanej veci, keď žalobcovia podávali žalobu na výšku, ktorú im stanovil znalec. Aj tu je primárny fakt, že žalobcovia majú nárok na bezdôvodné obohatenie; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od znaleckého dokazovania. Nie je teda správny ani právny záver súdu prvej inštancie, že vo veci bol žalovaný úspešný a len zanedbateľne neúspešný.

17. Žalovaný v elektronickom podaní zo dňa 26.3.2019 uviedol, že s odvolaním žalobcov nesúhlasí. Súd prvej inštancie v konaní dostatočne zistil skutkový a právny stav, vysporiadal sa so všetkými právnymi skutočnosťami, rozhodujúcimi pre rozhodnutie v spore, pričom žalobcovia neuviedli žiadne nové skutočnosti, ktoré by už v spore neboli riešené. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP, účinný od 1.7.2016) prejednal podané odvolanie v zmysle zásad daných aplikáciou ustanovenia § 378 a nasl. CSP s tým, že pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou v § 380 ods. 2 CSP) tak, ako boli uplatnené v zákonnej odvolacej lehote, v znení jeho doplnenia. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcov bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, keďže nariadenie pojednávania v predmetnej veci si nevyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania a ani dôležitý verejný záujem. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom, zisteným súdom prvej inštancie (§ 385 ods. 1, § 383 CSP). Termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu i na webovej stránke súdu, zodpovedajúco ustanoveniu § 219 ods. 3 a § 378 ods. 1 CSP. Odvolací súd postupoval v odvolacom konaní v súlade s ustanovením § 470 ods. 1, 2 veta prvá CSP, podľa ktorých, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, t.j. do 30.6.2016.

19. Odvolací súd prioritne riešil otázku rozsahu, v akom odvolatelia napadli rozsudok súdu prvej inštancie a tiež otázku ich subjektívnej legitímácie na podanie odvolania. Tak, ako bude uvedené ďalej, výrok rozsudku súdu prvej inštancie pod bodom I. nebol napadnutý odvolaním žiadnou sporovou stranou. Tak, ako to odvolací súd uviedol vo svojom uznesení zo dňa 28.11.2018 č.k. 14Co/32/2018-582 relevantným je aj to, ktorá zo sporových strán je oprávnená napadnúť výrok rozsudku, ktorým žalobe bolo čiastočne vyhovie. Z ust. § 359 CSP vyplýva, že odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Pri aplikácii tohto ustanovenia odvolací súd odmietol odvolanie žalobcov proti II. výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe v časti istiny 67,56 eur s príslušenstvom v znení tohto výroku vyhovie (§ 386 písm. b) CSP). V tejto časti rozhodnutia súd prvej inštancie uplatnenému nároku žalobcov čiastočne vyhovel a žalobcovia tak nie sú subjektmi oprávnenými podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý bol vydaný v ich prospech. Žalovaný proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o čiastočnom priznaní uplatneného návrhu žalobcov odvolanie nepodal. Aj podľa odpovede žalobcov na výzvu súdu na odstránenie väd odvolania odvolatelia nenapadli odvolaním výrok rozsudku súdu prvej inštancie pod bodom I. o čiastočnom zastavení konania.

20. Na základe prieskumu ďalších výrokov napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, i konania mu predchádzajúceho, dospel odvolací súd k záveru, že žalobcami uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v zamietavej časti výroku, vo vzťahu ku ktorej boli žalobcovia oprávnenými odvolateľmi a v ktorej súd prvej inštancie rozhodol v ich neprospech. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby (v znení III. výroku) považuje odvolací súd za vecne správne a preto ho v tejto časti v súlade s ustanovením § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, odkazujúc na zdôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd dopĺňa:

21. V konaní podľa poslednej realizovanej úpravy žalobného návrhu (pripustenej súdom) žalobcovia proti žalovanému uplatňujú vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho „trhové“ nájomné za užívanie ich nehnuteľností za čas od 1.1.2008 do 31.12.2016. To, čo v konaní bolo preukázané ako

vlastníctvo žalobcov a je užívané žalovaným bez uzavretia zmluvy, či na základe iného právneho dôvodu, nebolo a nie je už ani aktuálne v odvolacom konaní rozporované. Pre ten účel bol vypracovaný i geometrický plán, na ktorý sa odkazuje v dôvodoch rozhodnutia prvoinštančného súdu. Podľa procesnej iniciatívy strán (prostriedky procesného útoku i procesnej obrany) súd prvej inštancie správne a podľa § 215 ods. 1, 2 CSP uzavrel skutkovo to, čo je vlastníctvom žalobcov i rozsah a spôsob užívania nehnuteľnosti žalobcov žalovaným. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcov, podľa obsahu dôkazov realizovaných súdom prvej inštancie, ani odvolací súd nemá pochybnosti, že predmetné pozemky slúžia na poľnohospodárske účely (viď bod 31 dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie). Nie je v tom smere určujúcim, či ide o nehnuteľnosti v intraviláne alebo v extraviláne.

22. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu v časti uplatneného nároku žalobcov na priznanie bezdôvodného obohatenia za užívanie predmetných pozemkov žalovaným, slúžiacich preukázane na poľnohospodárske účely, keďže boli a sú využívané v súvislosti s chovom zvierat, sú súčasťou areálu žalovaného a nachádzajú sa na nich stavby určené na poľnohospodárske účely (zastavané do 29.6.1991), čo zhodne v zmysle záverov súdu prvej inštancie konštatuje aj odvolací súd. Rozhodujúcim pre spor je posúdenie žalobou uplatneného nároku žalobcov ako vlastníkov pozemkov na primeranú náhradu čo do výšky za ich užívanie žalovaným, vo vlastníctve ktorého sú stavby na nich stojace, čo nie je medzi účastníkmi sporné, keďže žalovaný užíva nehnuteľnosť žalobcov bez právneho dôvodu. Ak vlastník stavby tieto užíva na poľnohospodárske účely, musí zlegalizovať svoj vzťah aj k vlastníkom pozemkov, na ktorých sú tieto stavby postavené. Do úvahy prichádza nájomná zmluva, ktorá má špecifické postavenie vzhľadom na samotný predmet nájmu - poľnohospodársky pozemok. Sám žalovaný v konaní navrhol vydať rozhodnutie v zmysle záverov znaleckých posudkov a priznať žalobcovi hodnotu nájmu pozemkov podľa vypracovaných znaleckých posudkov v zmysle zákona č. 504/2003 Z.z.. Žalovaný, ako vlastník stavieb na predmetných nehnuteľnostiach, postavených pred 1991, tieto pozemky užíva bez právneho dôvodu, čím sa obohatil na úkor žalobcu, keďže za užívanie nehnuteľnosti mu nezaplátil žiadnu čiastku. Keďže medzi sporovými stranami neexistuje žiaden zmluvný vzťah k predmetným nehnuteľnostiam, bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniká na strane žalovaného sa tak riadi ustanovením § 451 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu. Pre rozhodnutie v predmetnej veci bolo určujúcim zodpovedanie otázky, v akej výške patrí žalobcom náhrada za užívanie ich pozemkov. Žalovaný nepochybne užíva pozemky žalobcov zastavené stavbami na poľnohospodárske účely do 24.6.1991. Spornou medzi stranami bola výška bezdôvodného obohatenia a najmä spôsob jeho výpočtu, a to konkrétne, či je potrebné vychádzať zo všeobecnej právnej úpravy - vyhlášky č. 492/2004 Z.z. alebo špeciálneho právneho predpisu, ktorým je zák. č. 504/2003 Z.z. a s ním súvisiacej vyhlášky č. 38/2005 Z.z.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa sa správne vysporiadal s otázkou výšky bezdôvodného obohatenia, ktorú posúdil v súlade s vyhotoveným znaleckým posudkom, vychádzajúcim zo zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých predpisov (v znení účinnom v čase, ktorý je predmetom tohto konania). Pozemok na účely tohto zákona je taký pozemok, ktorý je poľnohospodárskou pôdou, alebo časť tohto pozemku, pozemok zastavaný stavbou na poľnohospodárske účely do 24.6.1991, ako aj iný pozemok prenechaný na poľnohospodárske účely alebo časť tohto pozemku; ustanovenia osobitného predpisu tým nie sú dotknuté. (Osobitným predpisom je vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý bol zrušený a nahradený vyhl. č. 461/2009 Z.z.). Priznaná výška bezdôvodného obohatenia, ktorú súd prvej inštancie posúdil v súlade s vyhotoveným znaleckým posudkom s prihliadnutím na výšku nájmného podľa zákona č. 504/2003 Z.z. (v znení účinnom v čase, ktorý je predmetom tohto konania) pre predmetné nehnuteľnosti, t.j. zastavané plochy a nádvorja, je prvoinštančným súdom riadne odôvodnená a preskúmateľná.

24. Pozemkom, ktorý sa mohol spravovať zákonom o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov (účinným od 1.1.2004), bol len taký pozemok, ktorý tvoril poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patril. Z dôvodovej správy k novele zákona číslo 504/2003 Z.z., vykonanej zákonom číslo 274/2009 Z.z. (účinnosť od 1.1.2008), vyplýva, že pôvodný zákon sledoval, okrem iného aj posilnenie stability podnikateľského prostredia pri hospodárení na pôde, čo bolo vyjadrené najmä zákonným zakotvením prednostného práva doterajších nájomcov, plniacich si

zmluvné záväzky na uzatvorenie novej nájomnej zmluvy po uplynutí nájmu, resp. doteraz dohodnutej doby nájmu. V tomto kontexte je potom pozemkom na účely tohto zákona okrem poľnohospodárskej pôdy, aj pozemok zastavaný stavbou na poľnohospodárske účely, postavenou do 24.6.1991, ako aj iný pozemok prenechaný na poľnohospodárske účely. To znamená, že za splnenia podmienok (§ 1 ods. 2 a § 16 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov), aj v prípade, ak je pozemok vedený v evidencii nehnuteľností katastra nehnuteľností, na liste vlastníctva, ako zastavané plochy a nádvoria, môže sa tento pozemok spravovať ustanoveniami tohto zákona, pokiaľ je zastavaný stavbou na poľnohospodárske účely, postavenou do 24.6.1991. Z tohto dôvodu, poukazujúc na ustanovenie § 1 ods. 2 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, je jednoznačne možné konštatovať, že výška nájomného, resp. v danom prípade výška bezdôvodného obohatenia je dôvodne určená podľa § 10 tohto zákona. Predmetné stavby spĺňajú charakteristiku stavieb uvedených v tomto ustanovení po prijatí novely, s účinnosťou od 1.1.2008, t.j. v prípade pozemkov pod stavbami ide o pozemok zastavaný stavbou na poľnohospodárske účely do 24.6.1991, ako aj iný pozemok prenechaný na poľnohospodárske účely alebo časť tohto pozemku.

25. Súd prvej inštancie po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu uznesením č.k. 14Co/103/2012-237 zo 16.3.2013 ustálil za súčinnosti so žalobcami predmet konania a po skutkových zisteniach o užívaní pozemkov bez právneho dôvodu zameral dokazovanie na objasnenie výšky bezdôvodného obohatenia v odvolacom súdom vtedy naznačenom smere s potrebou aplikácie ustanovením zák. č. 504/2003 Z.z. Odvolací súd nemá dôvod ani aktuálne na odklon od jeho vtedajších úvah zdôrazňujúcich aj obsah dôvodovej správy k uvedenému zákonu (viď s. 6 - 7 dôvodov uznesenia odvolacieho súdu č.k. 14Co/103/2012-237 zo 16.3.2013). Podpora týmto záverom je daná už aj z viacerých rozhodnutí súdov rozhodujúcich o priznaní náhrad za užívanie v podobných skutkových situáciách. Medzi také patria napr. rozhodnutia Krajského súdu v Prešove 1Co/11/2015-310 z 11.3.2015, 9Co/7/2017-180 z 5.10.2017, 18Co/13/2016 z 26.6.2016. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že Ústavný súd SR opakovane vo svojej judikatúre poukazuje na to, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II.ÚS 10/99, II.ÚS 234/03, IV.ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I.ÚS 87/93, PL.ÚS 16/95 a II.ÚS 80/99, III.ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV.ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV.ÚS 209/2010, m. m. PL.ÚS 21/00, PL.ÚS 6/04, III.ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV.ÚS 49/06, III.ÚS 300/06).

26. Treba uviesť, že takýto záver o výške náhrady s aplikáciou ustanovení zák. č. 504/2003 Z.z z pohľadu ústavnosti hodnotil Ústavný súd SR aj vo svojom Náleze II.ÚS 687/2017 z 10.11.2017 a sťažnosť sťažovateľov odmietol.

27. Napokon, pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, v tomto prípade odvolací súd vyhovel námietkam žalobcov a napadnutý výrok rozsudku (IV.) zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil prvoinštančnému súdu na nové rozhodnutie, považujúc odvolacie námietky za dôvodné, keďže výška sčasti priznaného nároku v tomto prípade závisela od úvahy súdu a výsledkov znaleckého dokazovania. Je preto potrebné aj z hľadiska spravodlivosti na túto okolnosť pri rozhodnutí o náhrade trov prihliadať. Zároveň treba uviesť, že súd prvej inštancie v predmetnom konaní nerozhodol o trovách štátu, predstavujúcich priznanú náhradu znaleckého za vypracovaný znalecký posudok č. 1/2014 a znaleckú výpoveď na pojednávaní. Aj o trovách štátu sa žiada rozhodnúť v konečnom rozhodnutí. Štátu patrí náhrada trov, ktoré skutočne vynaložil v súlade s v danom čase platnou procesnou normou, t.j. s ustanovením § 148 O.s.p., podľa ktorej mu ex lege vznikol nárok na ich náhradu, a to napriek tomu,

že nová procesná úprava CSP analogické ustanovenie neobsahuje. Aplikáciou základného princípu uvedeného v čl. 4 ods. 2 CSP s použitím ustanovenia § 253 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP je možné štátu náhradu trov konania voči neúspešnej strane sporu priznať aj za právnej úpravy Civilného sporového poriadku (viď aj R 75/2018 - Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk NS SR, zošit 9/2018).

28. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

29. Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

30. Tak, ako je už uvedené vyššie, úlohou súdu prvej inštancie bude teda rozhodnúť aj o náhrade trov štátu a pri rozhodovaní o náhrade trov medzi sporovými stranami sa žiada aj pri aplikácii ust. § 255 ods. 1, 2 CSP posúdiť aj skutočnosti, ktoré vyplývajú z obsahu spisu, najmä z toho, že rozhodnutie o výške priznanej náhrady záviselo od znaleckého posúdenia nároku. Aktuálne znenie Civilného sporového poriadku už neobsahuje ustanovenia obdobné predchádzajúcemu ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo ako *lex specialis* vo vzťahu k § 142 ods. 2 O.s.p.. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy, nová právna neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve tak, ako sú uvedené v § 255 ods. 1, 2 CSP. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Právna teória (viď napr. Civilný sporový poriadok, komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, Števíček M., Fícová S., Baricová J., Mesiarkínová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., strana 926) vychádza z toho, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Je namieste preto zvážiť, či napriek tomu, že žalovaný bol v prevažnej miere z hľadiska matematického úspešným v konaní, sa nemajú skutočnosti rozhodujúce pre priznanie náhrady trov konania vyhodnotiť inak, než to urobil v napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie. Pri absencii už vyššie uvedeného rozhodnutia o náhrade trov štátu, odvolací súd nemal priestor, aby túto skutočnosť vyhodnocoval sám aj s prihliadnutím na to, že o náhrade trov štátu bolo potrebné tiež rozhodnúť konečným rozhodnutím a iné ďalšie rozhodnutie už neprichádzalo do úvahy.

31. Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0. (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP, § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).